

המילחמה על השיירים

התפקידים המכובדים

חולקו - ועתה נטוש הקרב

על התפקידים העיקריים

ומסירת תיקי-החינוך לידיו תשתיק בהרבה את טענות מחנה זה. רוזוליו הוא חבר קיבוץ כברי ומראשי הקיבוץ-המאוחד. פרס יהיה חייב לתת תיק לקיבוץ המאוחד, ומי נזון של רוזוליו לשר-החינוך יפתור לו גם בעיה זו. אך לפחות במיקרה זה נזהר פרס להבטיח ולא לקיים, והוא לא יכול לדעת אם הוא יוכל לקיים הבטחה לרוזוליו. פרס יודע שהוא יצטרך את המפד"ל לשם הרכבת קר-אליציה אפשרית, והוא ממתין לראות כיצד יסתיים מאבק הכוחות במפד"ל בין סיעת הד"ר יוסף בורג לבין הצד עירום. זכרון המור וחבריו לא יותרו, אם רק יוכלו, על תיקי-החינוך.

פרס ממשיך להשתעשע ברעיון למנות איש רוח לתפקיד זה, בין השמות שהוכרו היו: הסופר יזהר (ס. יזהר) כמדינת נפשי ועמים עזו. אך נראה שבסופו של דבר יצטרך פרס, בגלל אילוצים פוליטיים, לוותר על שירותי אנשי רוח בממשלתו.

בפני אותה בעיה עומד פרס לגבי אישון של תיקי-הפנים. הוא יכול היה לתפור את בעיית צדוק על-ידי מסירת תיקי-הפנים לשר-המישפטים לשעבר, אולם בעיקר בות המגמה במערך להפריד בין תיקי הפנים והמישפטים, לא רוצה צדוק בתיק. פרס גם יודע שבורג לא יוותר בנקל על תיק זה.

בינתיים נשמעה דרישה משותפת אפשרית נוספת לקואליציה האפשרית לתיק הפנים. שולמית אהרן, שכמעט ואינספק שהיא תצטרף, אם תכנס לכנסת הבאה, לקואליציה של המערך, דורשת את תיקי-הפנים לעצמה. רצונה של אלונה להיות שרה הוא נה עז. לשכל ברור שדרישה זו היא דרישה טרום-בחירות. אלונה תקבל כל תיק, וגם כסא ללא תיק, רק כדי לשבת בממשלה. הפדרותו של תיק המישפטים מהפנים יוצרת עוד עמדת-כוח, שאותה יוכל לאייש פרס. אינספק שפרס משתעשע ברעיון להציב את שחל בתיק-המישפטים, ואף ינסה להשפיע עליו לקבל אותו ולוותר על תיקי-המישפטים. בינתיים הודיע שחל שהוא לא "פרעק תורן", ושלא יסכים להיות שרי-המישפטים, תפקיד שאותו קיבלו תמיד הספרדים המיקצועיים של מפא"י.

אישה

בממשלה

ה הכרזה של מסיבת-העיתונאים הכתה את ח"כ עדי אמוראי במכה קשה. אמוראי יכול היה להבין מפרס שהוא יקבל את תיקי-התעשייה, נראה שמהמכה שאותה ספג אמוראי ירויח מליכה חריש. חריש הוא האח התאום הפוליטי של אמוראי. השניים גדלו יחדיו במערכות הפוליטיות, וכל צעדיהם מתואמים מראש. כדי להרגיע את אמוראי יתן, ככל הנראה, פרס את תיקי-האנרגיה לחריש. אמוראי יצטרך להסתפק בתפקיד ראש ועדת-הכספים, או בחברות בהנהלת כור.

בפני בעיה רצינית יעמוד פרס באיוש תיקי-השיכון. בתיק רוצים שניים: מנהיג איתור הקבוצות והקיבוצים, להם מוצע תיק בממשלה. מליכה חריש, שהוא אדריכל במיקצועו, ומנכ"ל חברת שיכון עובדים, רפי אדרעי, כוחו של אדרעי הוא בכך שהוא בן העדה המרוקאית. נראה שפרס יבחר בסופו של דבר בחריש, וזאת לא לפני שמישהו ידאג להדליף לעיתונים על חוסר-הצלחה של שיכון עובדים, ועל מעמדו הכספי הרעוע של מוסד זה. התמודדות גלויה כימעט כבר התחילה בין ירושם משה, שיכור הניצחון מהבחירות להסתדרות, לבין סגנית יושב-ראש הכנסת, שישנה ארבל-אלמוז-לינו, על תפקיד שר העבודה והרווחה. משל רוצה כיסא בממשלה, ומוכן לוותר על המזכ"לות, וארבלי מניפה בשני קלפים: מוצאה העדתי, והעובדה שחייבת לדעתה להיות לפחות אישה אחת בממשלה. נראה שבסופו של דבר תזכה בתיק דווקא נאיה אר, שכוחה עלה אחרי הבחירות לנעמ"ת.

תיק אחר, שכימעט ומאייש כבר, הוא תיקי-הדתות. בעקבות פרשת אהרון אבו-הצירא ינסה פרס להוציא תיק זה מידי המפד"ל, ואז מובטח כסא ליד שולחן הממ" שלה לרב תנועת-המושבים, ח"כ מנחם הכהן.

תקופת

הלחצים

ל מי שמכיר את פרס בתוך מפלגת העבודה יודע, שהמועמד לתפקיד ראש-הממשלה אינו מסוגל לעמוד בלחצים. פרשת עמרם ניר ושלושת עוזרי פרס הוכיחה זאת. פרס נבהל מצעקותיהם של אלה ששיי-חו אותו נאמנה ונבדו עלידו, ועשה תפנית בבגידה, והקריב את עמירם ניר, שלו הבטיח שעות ספורות קודם לכן הרים וגבעת.

כל עסקן מערך מדרגה שנייה ידע שלחצים, איומים, לובי וגיפוח זהו ושרירים, "עובדים" על פרס. לכן ברור לגמרי שמסיבת-העיתונאים במלון דבורה פתחה עידן חדש במפלגת העבודה: עידן הלחצים, האיומים והבריונות תחת הנסתרות. בפניהם יצטרך פרס לעמוד ולמולם הוא יצטרך לתמרן. יוסף ינאי

א רבעה פרציפים ורחו בשבוע שעבר מאושר, עת הציג שימיעון פרס את הצעות המוביל שלו במסגרת-העיתונאים רבת-משתתפים: המיועד להיות שרי-החוק, אבא אבן, המיועד לתיק הביטחון, חיים בר-לב, הפרופסור חיים (חב"ש) בן-שחר, הארידור הפרטי של מפלגת העבודה וגר יעקובי, שרה-תעשייה ה-מיועד.

אך הרחק ממלון דבורה, שם נערכה מסיבת-העיתונאים, אפשר היה למצוא בכל קצוות הארץ פרצופים מאוכזרים ופרצופים מודאגים. המאוכזבים היו אלה שקיוו לקבל את התיקים שכבר אוישו. המודאגים היו כאלה שלא הוצגו.

המאבק האמיתי במפלגת העבודה התחיל רק עם סיומה של מסיבת-העיתונאים נטולת-ההפתעות. הראשון בין מקבלי ההתהייבויות היה אבא אבן, לו הבטיח פרס בפומבי את תפקיד שרי-החוק. לגבי חיים בר-לב היו אמנם ספקות בשבועות האחרונים, בעיקבות הקרע בינו ובין פרס. אולם בסופו של דבר, ככל הנראה משום שפרס הבין שעליו להציג כוורת מצומצמת כבר עתה, זכה בר-לב בתיק-הביטחון בממשלת-הצללים. בשבוע האחרון כבר היה ידוע שבר-שחר הסכים להיות שרי-האוצר. מיני-הפתעה הייתה בהסכמתו של מנכ"ל כור, נפתלי בהזמנה, להסתפק בתפקיד סגן שרי-האוצר. עצם מינויו של בר-שחר הבטיח את מינויו של גד יעקובי כשר-התעשייה.

צדוק ברח

וחזר

ה קרב האמיתי נטוש עתה בין מזכיר מחוז תל-אביב של המפלגה, ח"כ אליהו שפייר, לבין מזכיר מחוז ירושלים, ח"כ עזרי ברעם. שפייר התגלה לפתע כאיש החוק של מפלגת העבודה, יורשם של שריגא נצר ופינחס ספיר בכל הנוגע לעסקנות של נוסקים קטנים. עבודת-שדה בסניפים ומיצבורי כוח בתוך מרכז-המפלגה. הסידי שפייר טוענים, שבכיסו מונחים כ-60 אחוזים מחברי מרכז המפלגה, וכי הוא יכול להעביר שם או להפיל כל החלטה, יריביו טוענים, שכוחו של שפייר קטן בהרבה, וכי במיבחן הראשון שיהיה במרכז המפלגה יתברר ש-שפייר הוא בלון.

שפייר וברעם מתמודדים על תפקיד מזכ"ל המפלגה, ואף אחד מהם אינו מוכן לקבל הבטחה של פרס לכסא בממשלה, תמורת יתרון על המזכ"לות. שפייר דורש שהבחירות לתפקיד זה יערכו מייד, ואילו ברעם, היודע שכוחו קטן מזה של שפייר, דורש שהבחירות לתפקיד המזכ"ל תיערכנה רק אחרי הבחירות לכנסת. עד אז, כך מקווה ברעם, יקטן כוחו של שפייר, וכוחו שלו יגבר.

פרס, החושש משפייר, נטה להיענות לדרישה לערוך את הבחירות מייד. אולם ברעם שלף לפתע קלף, המדיר את שנתו של פרס. ראש עיריית-ירושלים, מדי קול, יודע שברעם הצליח להקים מנגנון משומן היטב בירושלים. קולק גם יודע שאחוז ניכר מההצלחה שלו בבחירות האחרונות לעיריית-ירושלים שייך לברעם. ברעם גייס את קולק, שאיים על פרס מפורשות: אם הבחירות לתפקיד מוכ"ל מפלגת העבודה לא תיערכנה אחרי הבחירות לכנסת, יפרוש קולק מהמפלגה, יקים רשימה עצמאית משלו, וירושק עימה ועם ברעם לכנסת.

האיום נשמר כבר לפני כשלושה שבועות. בתחילת השבוע הזה נגלה איום נוסף. לפרס נזמו על הקמת מטה-בחירות לרשימה החדשה של קולק, מטה שהיה מוכן אם יחליט קולק לרוץ לבד.

פרישת קולק ממפלגת העבודה היא מכה יוקרתית לפרס, ועלולה לעלות למפלגה בשלושה עד ארבעה מנדטים. בכך אין פרס מעוניין. מהצד האחר הוא חושש ממה ששפייר עלול לעשות לו בתוך המרכז. בשבוע שעבר זימן אליו פרס, לשיחות נפרדות, את ברעם ושפייר, והודיע להם על "נייטראליות". עתה שניהם כועסים על פרס.

מאבק אחר הוא סביב התפקיד למי שהיה שרי-המישפטים, חיים צדוק. במפלגת העבודה, כועסים על חיים צדוק על ש-ברך מהחזית אחרי המפלגה. צדוק התפטר מהכנסת כמה חודשים אחרי המהפך, וסירב להשתתף באמצעים של פרס ובר-לב לשקם את המפלגה. לו היה יעקובי לוינסון כמועמד לתפקיד שרי-האוצר, אינספק שצדוק יכול היה לדרוש ולקבל לפחות את תפקיד שרי-המישפטים. צדוק הוא עושה דברו של לוינסון, ויודע כחבר מנאמניו. מישיר עורכי-הדין של צדוק קיבל עבודת רבות מבנק הפועלים ומהחברות שבהן יש לוינסון השפעה. זו אולי גם הסיבה שפרס יחליט בסופו של דבר שלא לשלח את צדוק בממשלתו: הוא אינו רוצה שיש טרויאני של לוינסון בתוך הממשלה. כאשר התחילו להרכיב את הסניפים הבלתי-רשמי של ממשלת המערך הבאה טען צדוק שהוא אינו מוכן להיות שרי-המישפטים. מקורביו של צדוק רמזו רמזים עבים לפרס, לגבי התפקידים שאותם יהיה מוכן צדוק לקבל. תחילה רצה צדוק לתפקיד של שרי-ללא-תיק ובמעמד של מיספר שניים בממשלה. אחר כך הוא העלה, בשיחה אישית שהיתה לו עם פרס, את רעיון תיקי-החוק. פרס דחה

ברעם

שפייר

מאבק על המזכ"לות

שחא

צדוק

מאבק על תיקי-המישפטים

מועמד אחר לתפקיד שרי-המישפטים הוא יושב-ראש הסיעה בכנסת, ח"כ משה שחל. שחל היה מאלה שצעדו עם פרס במשך יותר מארבע שנים, ותרם תרומה נכבדת ביותר לשיקומה של מפלגת-העבודה. אולם שגיאתו של שחל היתה, שהוא יודע שלא כל הבטחת פרס מתמלאות. שחל לו מדי, פרס נוטה לשכוח את הנאמנים לו על חשבון אלה שאת ליבם הוא צריך לרכוש.

רק לאחרונה התעורר שחל ושלח לעבר פרס רמזים לגבי התוצאות האפשריות לאי-הצבתו בתפקיד שרי-המישפטים. אז החל פרס לחזור אחרי שחל, ואף ניסה לזיזם שיחות על עתידו של שחל בממשלה הבאה. אולם שחל, המכיר היטב את פרס, לא רצה לקבל ממנו הבטחות. משום שהוא יודע שלא כל הבטחת פרס מתמלאות. שחל רוצה שטרות לפרעון והצגה פומבית של פרס, שהוא אכן יהיה שרי-המישפטים. מקורביו של שחל הודיעו לפרס, ששחל לא יקבל על עצמו אף תיק אחר, ובאותה נשימה אף דיווחו לפרס על כוחו הגובר והולך של שחל בחיפה ובקרב עדות-המירוץ במפלגה.

אחד התיקים הבעייתיים ביותר, ודווקא משום כך לא הוזכר תיק זה במסיבת-העיתונאים המפורסמת, הוא תיקי-החינוך. אל התיק לוטש עיניים ח"כ רני רוזוליו. מסירת התיק לרוזוליו פותרת לפרס שלל בעיות וחובות. רוזוליו הוא אחד מעמודי-התווך של מחנה רבין,